

कृषि सांख्यिकी प्रभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
2018-19 के लिए खाद्यान्नों का प्रथम अग्रिम अनुमान

26.09.2018 की स्थिति के अनुसार

मिलियन टन

फसल	मौसम	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18		2018-19	
																प्रथम अग्रिम अनुमान	चौथा अग्रिम अनुमान	लक्ष्य	प्रथम अग्रिम अनुमान
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	17	18	19	20	21
घायल	खरीफ	78.62	72.23	78.27	80.17	82.66	84.91	75.92	80.65	92.78	92.37	91.50	91.39	91.41	96.30	94.48	97.50	98.00	99.24
	रबी	9.91	10.90	13.52	13.18	14.03	14.27	13.18	15.33	12.52	12.87	15.15	14.09	13.00	13.40		15.41	15.00	
	कुल	88.53	83.13	91.79	93.36	96.69	99.18	89.09	95.98	105.30	105.24	106.65	105.48	104.41	109.70	94.48	112.91	113.00	99.24
गेहूं	खरीफ	72.16	68.64	69.35	75.81	78.57	80.68	80.80	86.87	94.88	93.51	95.85	86.53	92.29	98.51		99.70	100.00	
	रबी	4.84	4.04	4.07	3.71	4.11	3.05	2.76	3.44	3.29	2.84	2.39	2.30	1.82	1.96	2.15	2.10	2.10	1.88
	कुल	1.84	3.20	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	2.15	4.95	4.90	1.88
बाजरा	खरीफ	12.11	7.93	7.68	8.42	9.97	8.89	6.51	10.37	10.28	8.74	9.25	9.18	8.07	9.73	8.66	9.13	9.50	7.77
रागी	खरीफ	1.97	2.43	2.35	1.44	2.15	2.04	1.89	2.19	1.93	1.57	1.98	2.06	1.82	1.39	1.61	1.98	2.30	1.68
छोटा बाजरा	खरीफ	0.56	0.48	0.47	0.48	0.55	0.44	0.38	0.44	0.45	0.44	0.43	0.39	0.39	0.44	0.33	0.44	0.60	0.33
पोषक अनाज	खरीफ	19.48	14.89	14.58	14.05	16.79	14.42	11.54	16.44	15.95	13.59	14.06	13.93	12.10	13.52	12.76	13.64	14.50	11.66
	रबी	1.84	3.20	3.56	3.44	3.81	4.19	3.93	3.56	2.69	2.44	3.15	3.15	2.42	2.60	0.00	2.85	2.80	
	कुल	21.32	18.09	18.14	17.50	20.60	18.62	15.47	20.01	18.64	16.03	17.20	17.08	14.52	16.12	12.76	16.50	17.30	11.66
मक्का	खरीफ	12.73	11.48	12.16	11.56	15.11	14.12	12.29	16.64	16.49	16.19	17.14	17.01	16.05	18.92	18.73	20.24	19.80	21.47
	रबी	2.25	2.70	2.55	3.54	3.85	5.61	4.43	5.09	5.27	6.06	7.11	7.16	6.51	6.98		8.47	7.50	
	कुल	14.98	14.17	14.71	15.10	18.96	19.73	16.72	21.73	21.76	22.26	24.26	24.17	22.57	25.90	18.73	28.72	27.30	21.47
जौ	रबी	1.30	1.21	1.22	1.33	1.20	1.69	1.35	1.66	1.62	1.75	1.83	1.61	1.44	1.75		1.77	2.10	
पोषक/मोटे अनाज	खरीफ	32.22	26.36	26.74	25.61	31.89	28.54	23.83	33.08	32.44	29.79	31.20	30.94	28.15	32.44	31.49	33.89	34.30	33.13
	रबी	5.39	7.10	7.33	8.31	8.86	11.49	9.72	10.32	9.58	10.25	12.09	11.92	10.37	11.33		13.10	12.40	
	कुल	37.60	33.46	34.07	33.92	40.75	40.04	33.55	43.40	42.01	40.04	43.29	42.86	38.52	43.77	31.49	46.99	46.70	33.13
अनाज	खरीफ	110.84	98.59	105.01	105.78	114.55	113.45	99.75	113.73	125.22	122.16	122.70	122.34	119.56	128.74	125.96	131.38	132.30	132.37
	रबी	87.45	86.64	90.21	97.30	101.46	106.45	103.70	112.52	116.98	116.63	123.09	112.53	115.66	123.24		128.21	127.40	
	कुल	198.28	185.23	195.22	203.08	216.01	219.90	203.45	226.25	242.20	238.79	245.79	234.87	235.22	251.98	125.96	259.59	259.70	132.37
अरहर	खरीफ	2.36	2.35	2.74	2.31	3.08	2.27	2.46	2.86	2.65	3.02	3.17	2.81	2.56	4.87	3.99	4.25	4.50	4.08
चना	खरीफ	5.72	5.47	5.60	6.33	5.75	7.06	7.48	8.22	7.70	8.83	9.53	7.33	7.06	9.38		11.23	10.50	
उड़द	खरीफ	1.20	0.95	0.90	0.94	1.12	0.84	0.81	1.40	1.23	1.48	1.15	1.28	1.25	2.18	2.53	2.84	2.00	2.65
	रबी	0.27	0.38	0.35	0.50	0.34	0.33	0.42	0.36	0.53	0.47	0.55	0.68	0.70	0.66		0.73	0.80	
	कुल	1.47	1.33	1.25	1.44	1.46	1.17	1.24	1.76	1.77	1.95	1.70	1.96	1.95	2.83	2.53	3.56	2.80	2.65
मूंग	खरीफ	1.43	0.81	0.69	0.84	1.25	0.78	0.44	1.53	1.24	0.79	0.96	0.87	1.00	1.64	1.32	1.44	1.40	1.58
	रबी	0.28	0.25	0.26	0.28	0.27	0.26	0.25	0.27	0.40	0.40	0.65	0.64	0.59	0.52		0.57	0.70	
	कुल	1.70	1.06	0.95	1.12	1.52	1.03	0.69	1.80	1.63	1.19	1.61	1.50	1.59	2.17	1.32	2.01	2.10	1.58
मसूर	रबी	1.04	0.99	0.95	0.91	0.81	0.95	1.03	0.94	1.06	1.13	1.02	1.04	0.98	1.22		1.61	*	
अन्य खरीफ दलहन	खरीफ	1.18	0.61	0.54	0.70	0.96	0.80	0.49	1.33	0.93	0.62	0.71	0.77	0.72	0.89	0.86	0.82	1.00	0.91
अन्य रबी दलहन	रबी	1.44	1.32	1.36	1.37	1.19	1.28	1.28	1.33	1.34	1.60	1.51	1.74	1.50	1.77		1.76	3.10	
कुल दलहन	खरीफ	6.16	4.72	4.86	4.80	6.40	4.69	4.20	7.12	6.06	5.91	5.99	5.73	5.53	9.58	8.71	9.34	8.90	9.22
	रबी	8.74	8.41	8.52	9.40	8.36	9.88	10.46	11.12	11.03	12.43	13.25	11.42	10.82	13.55		15.89	15.10	
	कुल	14.91	13.13	13.38	14.20	14.76	14.57	14.66	18.24	17.09	18.34	19.25	17.15	16.35	23.13	8.71	25.23	24.00	9.22
कुल खाद्यान्न	खरीफ	117.00	103.31	109.87	110.58	120.96	118.14	103.95	120.85	131.27	128.07	128.69	128.06	125.09	138.33	134.67	140.73	141.20	141.59
	रबी	96.19	95.05	98.73	106.71	109.82	116.33	114.15	123.64	128.01	129.06	136.35	123.96	126.47	136.78		144.10	142.50	
	कुल	213.19	198.36	208.60	217.28	230.78	234.47	218.11	244.49	259.29	257.13	265.04	252.02	251.57	275.11	134.67	284.83	283.70	141.59

* रबी दलहन सहित अन्यों में शामिल

कृषि सांख्यिकी प्रभाग
अर्थ एवं सांख्यिकी निदेशालय
कृषि, सहकारिता एवं किसान कल्याण विभाग
2018-19 के लिए वाणिज्यिक फसलों का प्रथम अंश अनुमान

26.09.2018 की स्थिति के अनुसार

लाख टन

फसल	मौसम	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18		2018-19	
																प्रथम अंश अनुमान	चौथा अंश अनुमान	लक्ष्य	प्रथम अंश अनुमान
मूंगफली	खरीफ	68.60	52.62	62.98	32.94	73.62	56.17	38.52	66.43	51.27	31.87	80.58	59.30	53.68	60.48	62.13	75.40	75.40	63.28
	रबी	12.67	15.12	16.95	15.69	18.20	15.51	15.76	16.22	18.37	15.08	16.56	14.71	13.66	14.14		16.39	15.28	
	कुल	81.27	67.74	79.93	48.64	91.83	71.68	54.28	82.65	69.64	46.95	97.14	74.02	67.33	74.62	62.13	91.79	90.68	63.28
अरंडी बीज	खरीफ	7.97	7.93	9.91	7.62	10.54	11.71	10.09	13.50	22.95	19.64	17.27	18.70	17.52	13.76	13.96	15.68	18.31	15.17
तिल	खरीफ	7.82	6.74	6.41	6.18	7.57	6.40	5.88	8.93	8.10	6.85	7.15	8.28	8.50	7.47	6.64	7.51	10.07	7.10
रामतिल	खरीफ	1.09	1.12	1.08	1.21	1.10	1.17	1.00	1.08	0.98	1.02	0.98	0.76	0.74	0.85	1.02	0.74	2.01	0.82
सोयाबीन	खरीफ	78.18	68.76	82.74	88.51	109.68	99.05	99.64	127.36	122.14	146.66	118.61	103.74	85.70	131.59	122.17	109.81	148.20	134.59
सूरजमुखी	खरीफ	3.06	4.31	4.56	3.66	4.63	3.57	2.14	1.92	1.47	1.87	1.54	1.11	0.66	0.98	0.88	0.83	1.01	0.94
	रबी	6.24	7.56	9.83	8.62	10.00	8.01	6.36	4.59	3.69	3.57	3.50	3.23	2.30	1.53		1.28	2.01	
	कुल	9.30	11.87	14.39	12.28	14.63	11.58	8.51	6.51	5.17	5.44	5.04	4.34	2.96	2.51	0.88	2.11	3.02	0.94
रेपसी एवं सरसो	रबी	62.91	75.93	81.31	74.38	58.34	72.01	66.08	81.79	66.04	80.29	78.77	62.82	67.97	79.17		83.22	84.86	
अलसी	रबी	1.97	1.70	1.73	1.68	1.63	1.69	1.54	1.47	1.52	1.49	1.41	1.55	1.25	1.84		1.75	2.01	
कुसुम्भ	रबी	1.35	1.74	2.29	2.40	2.25	1.89	1.79	1.50	1.45	1.09	1.13	0.90	0.53	0.94		0.47	0.83	
कुल नौ तिलहन	खरीफ	166.72	141.49	167.67	140.12	207.13	178.08	157.28	219.22	206.91	207.91	226.12	191.89	166.80	215.13	206.79	209.96	255.00	221.89
	रबी	85.14	102.04	112.11	102.77	90.42	99.11	91.53	105.57	91.08	101.52	101.37	83.21	85.71	97.62		103.12	104.99	
	कुल	251.86	243.54	279.78	242.89	297.55	277.19	248.82	324.79	297.99	309.43	327.49	275.11	252.51	312.76	206.79	313.08	359.99	221.89
गन्ना	कुल	2338.62	2370.88	2811.72	3555.20	#####	2850.29	2923.02	3423.82	3610.37	3412.00	3521.42	3623.33	3484.48	3060.69	3376.95	3769.05	3550.00	3838.92
कपास #	कुल	137.29	164.29	184.99	226.32	258.84	222.76	240.22	330.00	352.00	342.20	359.02	348.05	300.05	325.77	322.73	348.88	355.00	324.83
पटसन ##	कुल	102.52	93.99	99.70	103.17	102.20	96.34	112.30	100.09	107.36	103.40	110.83	106.18	99.40	104.32	98.32	96.28	105.00	96.65
मेस्ता ##	कुल	9.21	8.73	8.70	9.56	9.90	7.31	5.87	6.11	6.63	5.90	6.07	5.08	5.83	5.30	4.95	5.08	7.00	5.04
पटसन एवं मेस्ता ##	कुल	111.73	102.72	108.40	112.73	112.11	103.65	118.17	106.20	113.99	109.30	116.90	111.26	105.24	109.62	103.28	101.37	112.00	101.69

प्रति 170 किग्रा की गांठें

प्रति 180 किग्रा की गांठें